

Torsdag 10 april 2025

Ny undersökning om kyrkoherdars arbetsmiljö

Ett arbete som upplevs meningsfullt med goda möjligheter till inflytande. Men där kraven också är höga och där det kan vara svårt att dra gränser mot privatlivet. Det är några av resultaten i en ny studie om kyrkoherdars arbetsmiljö inom Svenska kyrkan.

Studien med titeln *Den organisatoriska och sociala arbetsmiljön bland kyrkoherdar i Svenska kyrkan* har gjorts av Malmö universitet på uppdrag av Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, Skao.

Studien har tagit hänsyn till både krav som kan medföra risker i arbetsmiljön och till resurser som kan verka stöttande och hälsobefrämjande. Resultatet har jämförts med referensvärden för chefer på den övriga arbetsmarknaden och med arbetsmarknaden i sin helhet.

Viktigt synliggörande

Den bild som framträder har flera nyanser. Det framkommer att kyrkoherdar generellt upplever högre krav än andra chefer och att de också uppger sig ha lägre stöd från kolleger och arbetsgivare. Kyrkoherdar skattar också sin hälsa lägre och uppfattar sin roll inte lika tydlig som andra chefer gör.

Samtidigt säger studien att kyrkoherdar upplever sitt arbete som mer meningsfullt och att de har större möjligheter att styra över och hantera den egna arbetssituationen. På det övergripande värdet "Arbetsstillfredsställelse" placerar sig också kyrkoherdar högre än chefer på den övriga arbetsmarknaden.

- Studien ger viktig information kring det uppdrag kyrkoherdar har som högsta chefer inom organisationen. Det är en grupp som annars tenderar att inte bli fullt synlig i arbetsmiljöundersökningar, säger Anna von Malmborg, utvecklingschef på Skao.

Komplext uppdrag

- Det blir tydligt att kyrkoherdar har ett komplext uppdrag där kraven inte bara handlar om hög arbetsbörda utan också om känslomässiga påfrestningar som följer av att till stor del leda genom relationer. Att ibland behöva vara tillgänglig på sin fritid är också ett krav som sannolikt hör till rollen som högste chef och inte helt går undvika, säger Anna von Malmborg.

Samtidigt framgår alltså att kyrkoherdar även har tillgång resurser som kan vara till hjälp att hantera kraven. Dit hör handlingsutrymme att leda och styra församlingen och även identitetsstärkande faktorer som att uppleva sig vara på rätt plats i yrkeslivet.

- Trots de höga kraven så uppvisar inte kyrkoherdar på gruppnivå några anmärkningsvärda nivåer av stress. Det är något vi tolkar positivt och som att det finns faktorer som uppväger en periodvis hård belastning, säger Anna von Malmborg.

Mobbning och kränkningar

Något som sticker ut på ett negativt sätt bland kyrkoherdar är mobbning och digitala kränkningar. På båda områdena uppger sig kyrkoherdar sig i väsentligt högre grad utsatta än andra chefer.

- Här är nolltolerans förstås det enda acceptabla. Vi kommer utifrån studien att bland annat sätta fokus på stödet från kyrkorådet som avgörande för kyrkoherdars arbetsmiljö, säger Anna von Malmborg.

Skillnader mellan kvinnor och män

Studien visar också på tydliga skillnader mellan kvinnor och män bland kyrkoherdar. Kvinnor uppger generellt att de upplever högre krav, har lägre inflytande över sin arbetssituation och svårare att dra gränser mellan jobb och privatliv.

- Det är tyvärr ingen överraskning utan något vi ser går igen i samhället i stort, därför är det viktigt att ha med ett genusperspektiv i det förebyggande arbetet, säger Anna von Malmborg.

Rekommendationer till Skao

Studien avslutas med ett antal rekommendationer till uppdragsgivaren Skao om att bland annat stärka det sociala stödet för kyrkoherdar och ta fasta på hälsofrämjande resurser som friheten att forma arbetet utifrån det lokala sammanhanget.

- Studien ger många värdefulla medskick, nu vidtar ett arbete med att konkretisera hur detta ska ges plats i vårt fortsatta utvecklingsarbete. Särskilt kommer vi att rikta insatser till de som ansvarar för kyrkoherdars arbetsmiljö, kyrkoråden och deras ordföranden, säger Anna von Malmborg.

Om undersökningen

Studien *Den organisatoriska och sociala arbetsmiljön bland kyrkoherdar i Svenska kyrkan* är utförd av Anders Edvik, Kristoffer Holm och Tuija Muhonen vid Malmö universitet på uppdrag av Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, Skao. Den bygger på en elektronisk enkätundersökning genomförd bland samtliga kyrkoherdar inom Svenska kyrkan under maj – juni 2024. Totalt besvarade 365 (av totalt 595) kyrkoherdar enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 61,3 procent.